

Witam Was serdecznie, zaczynamy cykl lekcji poświęconych częściom zdania – zgodnie z zapowiedzią postaram się te zagadnienia omówić podczas lekcji online – w aplikacji TEAMS - wtorek godzina 9.00. Zapraszam!

Lekcja

Temat: **Rodzaje podmiotów w zdaniu.**

Cel: poznanie różnych typów podmiotu.

NaCoBeZu:

- wyszukujesz podmioty w zdaniu,
- nazywasz podmioty.

1. Zanotuj temat lekcji.
2. Wiesz już, że wyróżniamy części mowy i części zdania (jest ich 5).
3. Wykonaj zad. 1 a,b str. 246 - podręcznik.
4. Zapoznaj się z poniżej umieszczonymi informacjami.

Podmiot najczęściej jest wyrażony rzeczownikiem. Czasami funkcję podmiotu pełni inna część mowy: zaimek, liczebnik, przymiotnik, czasownik w formie bezokolicznika.

Legenda opowiada o znanych postaciach.

(podmiot wyrażony rzeczownikiem)

On jest wzorem cnót.

(podmiot wyrażony zaimkiem)

Nawet młodzi słuchają opowieści z zaciekawieniem.

(podmiot wyrażony przymiotnikiem)

Pierwsza z opowieści jest najbardziej znana.

(podmiot wyrażony liczebnikiem)

Odpocząć po pracy jest przyjemnie.

(podmiot wyrażony czasownikiem w formie bezosobowej – bezokolicznikiem)

Istnieją różne rodzaje podmiotów:

- **podmiot gramatyczny** – wyrażony częścią mowy w mianowniku, np. *Cesarz wydał okrutny wyrok.*
- **podmiot logiczny** – wyrażony częścią mowy w dopełniaczu, a czasami w celowniku lub narzędniku. Zdania z podmiotem logicznym wyrażają najczęściej brak lub nadmiar czegoś, np. *Jerzemu nie zabrakło odwagi.*
- **podmiot domyślny** – nie jest wyrażony odrębnym słowem, a domyślamy się go z formy orzeczenia, np. *(on) Podał się woli cesarza.*

Uwaga. Niektóre zdania nie zawierają podmiotu, tzn. nie mają wyrazu informującego o wykonawcy czynności i nie można się go domyślić na podstawie orzeczenia. np.

Zawsze trzeba być prawdomównym. Spisano wiele historii o świętym Jerzym.

orzeczenie

orzeczenie

Takie zdania nazywamy **zdaniami bezpodmiotowymi**. Zazwyczaj zawierają wyrazy typu: *trzeba, warto, należy, można* oraz nieosobowe formy czasowników zakończone na *-no, -to*.

Na wykresie zdanie bezpodmiotowe nie ma grupy podmiotu.

Podmiot szeregowy - wyraża kilku wykonawców czynności np. Anna i Tomek znaleźli psa.

5. Wykonaj zadania z podręcznika:

- zad. 2 str. 247 (ustnie),
- zad. 5 str. 248,
- zad. 6 str. 248.

6. Na notatki czekam w aplikacji Teams.

M.J.